O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD-60410100 – 1.16
“29” 08 2024-yil

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
q.x.f.d., professor
_________ Elmurodov A.A.
“29” 08 2024

IQTISODIY TAHLIL NAZARIYASI

FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUSI)

(Sirtqi ta’lim 3-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	400000	-	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000	-	Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410100	-	Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand – 2024

Fanning ishchi o‘quv dasturi (sillabusi) 202_ yilda tasdiqlangan o‘quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Alikulov A.I. – SamDVMChBU “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi professori v.b., iqtisodiyot fanlari doktori

Eshmuradov U.T. – SamDVMChBU “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi katta o‘qituvchisi

Javmanov J.J. – SamDVMChBU “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi assistenti

Taqrizchilar:

1. **Toshnazarov S.** – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedrasi mudiri, i.f.d., professor
2. **Mardonov M.** – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi va statistika” kafedrasi mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil “_19_” _08_ dagi “_1_” -son yig‘ilishida muhokamadan o‘tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ______________ **Eshmuradov U.T.**

Fanning ishchi o‘quv dasturi “Iqtisodiyot” fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2024 yil _____ _________dagi ____ -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi: ______________ **Alikulov A.I.**

Kelishildi:
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i,
professor v.b ______________ **Ro‘ziqulov R.F.**

Tasavvurga ega bo'lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: ITN1406
Fan nomi: Iqtisodiy tahlil nazariyasi
Semestr/yil: 5-semestr/2024-2025 o'quv yili
Kafedra: Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi
Soatlar/kreditlar: 6,0 ECTS (60 auditoriya soati, 60 soat mustaqil ta'lim)

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
10	18	152	180

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi
Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 5-o'quv binosi, 519-xona**
Telefon: +99890606-41-75; +99891-538-98-76 mobil
E-mail: a_aliqulov@mail.ru ulugbek1983.05@gmail.com
Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - - talabalarga korxona faoliyatini turli axborot manbalaridan foydalangan holda baholash, sodir bo'lgan o'zgarishlar va ularga ta'sir etgan ichki hamda tashqi omillarni o'z vaqtida aniqlash, foydalanilmagan imkoniyatlarni ko'rsatib berish, to'g'ri boshqaruv qarorlarini qabul qilishga manba bo'luvchi tavsiyalar ishlab chiqishni nazariy asoslarini o'rgatishdir.

II. Fanning vazifasi – talabalarga korxona faoliyatini talilil etishning nazariy asoslarini, tahlil jarayonida qo'llaniladigan metod va usullarni, tahlil ishlarini tashkil etish, tahlil natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish tartiblarini o'rgatishdan iboratdir.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- iqtisodiy tahlilning predmeti va vazifalari, iqtisodiy tahlilning ob'yektlari va sub'ektlari, iqtisodiy tahlil metodi va uning o'ziga xos xususiyatlari, iqtisodiy tahlilning turlari, iqtisodiy tahlilning axborot manbalari va ularga qo'yiladigan talablar ***haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)***
- xo'jalik sub'yektlari moliya-xo'jalik faoliyatini ifodalovchi iqtisodiy ko'rsatkichlar va ulardan foydalana olishi, natijaga ta'sir ko'rsatuvchi omillar va ularni hisoblashni, iqtisodiy tahlilni tashkil etish va amalga oshirish bosqichlarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)***
- iqtisodiy tahlil usullari va ularni moliyaviy-xo'jalik faoliyatini o'rganishda qo'llay olish, iqtisodiy tahlil ob'yekti, maqsadi va vazifalaridan kelib chiqib tahlil

jarayonida kerak bo'ladigan manbalar hajmini aniqlash, to'plash, ularni to'g'riligini tekshirish, qayta ishlash va tahlilga moslashtirish, tahlil natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish ***malakalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)***

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, buxgalteriya hisobi bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Iqtisodiy tahlil" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1."Iqtisodiy tahlil nazariyasi" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1-modul. Iqtisodiy tahlilni tashkil etish			
1.1.	Iqtisodiy tahlilning mazmuni, predmeti va vazifalari.	1.1.1. Iqtisodiy tahlilning fan sifatida shakllanishi va rivojlanish. 1.1.2. Iqtisodiy tahlil fanining predmeti vazifalari va tamoyillari. 1.1.3. Iqtisodiy fanlar tizimida iqtisodiy tahlilning tutgan o'rni.	2
1.2.	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar va korxonaning moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar	1.2.1. Ko'rsatkichlarni tasniflash belgilari. 1.2.2. Ko'rsatkichlarni mazmuni va foydalanish doirasi bo'yicha tasniflash. 1.2.3. Omilli tahlil va uning asosiy elementlari. 1.2.4. Korxonaning moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillarning tasnifi. 1.2.5. Omillarning mohiyati jihatidan tasniflanishi.	2
1.3.	Iqtisodiy tahlil ishlarini tashkil etish	1.3.1. Korxonalar faoliyatida iqtisodiy tahlil ishlarini tashkil qilish. 1.3.2. Iqtisodiy tahlilni rejalashtirish va tashkil qilish bosqichlari.	2

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.

6. Vahobov A.V., Ishonqulov N.F., Ibroximov A.T. Moliyaviy va boshqaruv tahlili. Darslik. T.: Iqtisod-Moliya, 2013.

7. Qudratov T. Qishloq xo'jalik korxonalari faoliyatining tahlili. -T.: "Ilm Ziyo", 2012.

8. Казаков П.П., Казаков С.П. Теория экономического анализа. Учебник. -М.: Инфра-М.: 2011.

9. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Учебник. -5 е изд., пер. и. доп. –М: Инфра-М.: 2009.

Axborot manbaalari

1. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali
2. www.mineconomy.uz – O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti
3. www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi davlat statistika qo'mitasi

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlay olish;

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho:

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

	ko'rsatkichlar tizimi			
20.	Funktsional qiymat tahlili	Referat yozib, taqdimot tayyorlash6	Dekabr	6
21.	Ishlab chiqarishning muhim samaradorlik ko'rsatkichlarini tahlil qilishning uslubiy asoslari	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish tayyorlash	Yanvar	4
22.	Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlilning tutgan o'rni va ahamiyati	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Yanvar	6
23.	Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlilni rivojlantirish istiqbollari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Yanvar	6
24.	Korxona moliyaviy faoliyatining asosiy ko'rsatkichlari tahlilining uslubiy asoslari	Referat yozib. taqdimot tayyorlash	Yanvar	6
25.	Balans likvidligi tahlili	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Yanvar	6
26.	Korxonaning moliyaviy barqarorligi tahlili	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Yanvar	6
	Jami soat:			**152**

VIII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Pardayev M.Q. Iqtisodiy tahlil nazariyasi. Darslik. 2-nashr. - T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2021.
2. Shoalimov A.X., Tojiboyeva Sh.A. Iqtisodiy tahlil nazariyasi. Darslik. – T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2021.
3. Sagdillayeva Z., Choriyev I., Hamidova S., Yuldasheva U. Iqtisodiy tahlil. Darslik. - T.: "IQTISODIYOT", 2020.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
2. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.

		1.3.3. Tahlil natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish. 1.3.4. Tahlil natijalaridan xo'jalik sub'ektlari faoliyatida samarali foydalanish.	
2-modul. Korxonaning mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligining tahlili			
2.1.	Korxonaning mehnat va moddiy resurslar bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligining tahlili	2.1.1. Mehnat resurslari va mehnat unumdorligi tahlilining ahamiyati, vazifa va manbalari. 2.1.2. Mehnat resurslari bilan ta'minlanish va ulardan foydalanish darajasining tahlili. 2.1.3. Mehnat unumdorligi to'g'risida tushuncha va uning ko'rsatkichlarini hisoblash usullari. 2.1.4. Mahsulot tannarxi tahlili vazifalari, asosiy yo'nalishlari va axborot manbalari. 2.1.5. Korxona xarajatlari tasnifi. 2.1.6. O'zgaruvchan xarajatlar, doimiy va doimiy-o'zgaruvchan xarajatlar.	2
2.2.	Mahsulotlar ishlab chiqarish tannarxining tahlili	2.4.1. Mahsulot tannarxi tahlili vazifalari, asosiy yo'nalishlari va axborot manbalari. 2.4.2. Korxona xarajatlari tasnifi. 2.4.3. Moddiy xarajatlarning omilli tahlili.	2
Jami soat:			**10**

5.2. "Iqtisodiy tahlil nazariyasi" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Iqtisodiy tahlilning mazmuni, predmeti va vazifalari	1.1.Iqtisodiy tahlilning mazmuni 1.2.Iqtisodiy tahlilning predmeti va vazifalari	2
2.	Solishtirish (taqqoslash) usuli: mazmuni va uning tahlilda qo'llanilishi	2.1.Solishtirish usulining mazmuni 2.2.Solishtirish usulining tahlilda qo'llanilishi	2
3.	Qayta hisoblash usuli: mazmuni va uning tahlilda qo'llanilishi	3.1.Qayta hisoblash usulining mazmuni 3.2. Qayta hisoblash usulining tahlilda qo'llanilishi	2
4.	Guruhlashtirish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi	4.1.Guruhlashtirish usulining mazmuni 4.2. Guruhlashtirish usulining tahlilda qo'llanilishi	2

5.	Balansli bog'lanish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi	5.1.Balansli bog'lanish usulining mazmuni 5.2.Balansli bog'lanish usulining tahlilda qo'llanilishi	2
6.	Zanjirli bog'lanish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi	6.1.Zanjirli bog'lanish usulining mazmuni 6.2.Zanjirli bog'lanish usulining tahlilda qo'llanilishi	2
7.	Indeks usuli va uning tahlilda qo'llanilishi	7.1. Indeks usulining mazmuni 7.2.Indeks usulining tahlilda qo'llanilishi	2
8.	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan iqtisodiy-matematik usullari	8.1.Korrelyatsion va regression tahlil usullarining qo'llanilishi 8.2.Iqtisodiy tahlilda integral va logarifm usullaridan foydalanish	2
9.	Xo'jalik faoliyatini iqtisodiy matematik modellashtirish	9.1. Model haqida umumiy tushuncha. Iqtisodiy tahlilda modellashtirishning mazmuni, ahamiyati va funksiyalari 9.2.Stoxastik va determinantlashgan modellar	2
Jami soat:			**18**

VI. "Iqtisodiy tahlil nazariyasi" fanidan rejalashtirilgan talabalar kurs ishi mavjud emas

VII. "Iqtisodiy tahlil nazariyasi" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddati	Hajmi (soatda)
1.	Iqtisodiy tahlilning mazmuni, predmeti va vazifalari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Sentabr	6
2.	Iqtisodiy tahlilning metodi va uning o'ziga xos xususiyatlari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Sentabr	6
3.	Iqtisodiy tahlilning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Sentabr	6
4.	O'zbekiston Respublikasida iqtisodiy tahlilning tashkil topishi va rivojlanishi.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Sentabr	4
5.	Iqtisodiy tahlilning boshqa fanlar o'rtasida tutgan o'rni va ular bilan aloqadorligi	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Sentabr	6
6.	Iqtisodiy tahlilning metodologik asoslari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Oktabr	6
7.	Iqtisodiy tahlilning metodi va unda qo'llaniladigan an'anaviy usullar	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish tayyorlash	Oktabr	6
8.	Oddiy-an'anaviy usullar: solishtirish (taqqoslash) usuli va uni qo'llashda amal qiladigan shartlar	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish tayyorlash	Oktabr	6
9.	Iqtisodiy matematik usullarning umumiy tavsifi.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Oktabr	6
10.	Korxona moliyaviy-xo'jalik faoliyati tahlilida qo'llaniladigan maxsus usullar	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Okyabr	6
11.	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Oktabr	6
12.	Korxonaning moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar	Adabiyotlardan foydalanib, individual topshiriqlarni bajarish tayyorlash	Noyabr	6
13.	Iqtisodiy tahlilning axborot manbalari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr	6
14.	Iqtisodiy tahlilni tashkil etish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr	6
15.	Tahlil natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr	6
16.	Iqtisodiy tahlil turlari bo'yicha tasniflanishi va uning mezonlari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Noyabr	6
17.	Iqtisodiy tahlilning shakllari.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Dekabr	6
18.	Kompleks iqtisodiy tahlilni tashkil etish asoslari, mazmuni va asosiy printsiplari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Dekabr	6
19.	Ekstensiv va intensiv o'sish munosabatlarini ifodalovchi	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	Dekabr	6